

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МАТЕРІАЛИ

III науково-практичної інтернет-конференції

**РОЗВИТОК
ПРИРОДНИЧИХ НАУК
ЯК ОСНОВА НОВІТНІХ
ДОСЯГНЕНЬ У
МЕДИЦИНІ**

*м. Чернівці
21 червня 2023 року*

Волошин В. Л.

ВПЛИВ ТЕХНОГЕННИХ ЧИННИКІВ НА СТАН ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Буковинський державний медичний університет м. Чернівці

Volodimir.Voloshin@bsmu.edu.ua

Життя і здоров'я людини тісно пов'язані із навколишнім природним середовищем. Стан навколишнього середовища значною мірою визначатиме стан здоров'я його мешканців.

Впродовж свого існування, людина використовує навколишнє природне середовище як джерело ресурсів, необхідних для задоволення її власних потреб. Незважаючи на те, що великий відсоток взятих нею ресурсів повертається назад у природу у зміненому вигляді в переважній більшості як відходи від виробництва або у вигляді побутового сміття. Виробництво певної продукції передбачає використання різних технологічних процесів та відповідних технічних засобів, як для самого виробництва так і для його переміщення до кінцевого споживача або для утилізації. У виробничому ланцюгу, на його окремих етапах постійно здійснюється вплив на різні складові навколишнього природного середовища (грунт, вода, повітря).

Із забрудненим атмосферним повітрям через органи дихання в організм можуть потрапити пил, сажа, сполуки азоту, вуглецю, та ряд інших шкідливих речовин які при постійному впливі можуть викликати у людини алергію або спровокувати важкі хвороби дихальної системи. На сьогоднішній день основними джерелами забруднення повітря є підприємства паливно-енергетичного комплексу, промислові підприємства та транспорт (автомобілі, локомотиви, кораблі, літаки).

У забрудненій воді можуть бути хвороботворні мікроорганізми, збудники різних інвазій та небезпечні для здоров'я людини сполуки. Забруднення водного середовища відбувається шляхом потрапляння у водойми рідин з оброблених хімікатами сільськогосподарських угідь та при скиданні у водойми відходів підприємств. Все це впливає на санітарно-гігієнічні показники якості води. При вживанні якої людина може захворіти, що може привести до тимчасової непрацездатності та тривалого лікування або до втрати нею працездатності та набуття інвалідності.

Через забруднений ґрунт разом із ґрунтовими водами здійснюється транспорт шкідливих речовин до рослин та їх накопичення у сільськогосподарській продукції (в рослинах), та їх подальшій міграції у ланцюгах живлення (до тварин та людини), що вплине на кінцеву якість продуктів харчування. Серед основних забруднювачів ґрунтів є метали та їх сполуки, добрива, гербіциди, фунгіциди і пестициди (хімічні препарати, які людина

використовує для підвищення врожайності рослин, їх захисту від шкідників та для боротьби з бур'янами).

Постійне погіршення умов навколишнього середовища сприятиме зниженню протидії імунної системи організму людини та її захисту від хвороб, що зрештою негативно вплине на її здоров'я. На сьогоднішній день світова спільнота робить кроки по зменшенню шкідливих викидів із промислових об'єктів у навколишнє природне середовище, все більше виробників переходять на відновлювальні джерела енергії, все більш популярними стають електроавтомобілі але на жаль у межах цілої планети цього недостатньо.

Кожна людина нашої планети повинна піклуватися про стан довкілля і своє здоров'я. Ця турбота має починатися з власного прикладу для своїх дітей, їх виховання в бережному ставленні до природи, брати участь в озелененні свого двору, прибудинкової території, парку чи скверу, оскільки маленький вклад кожного з нас є вагомим внеском у спільну справу.

Малкович Н.М.

ГЕНЕТИЧНІ МЕХАНІЗМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ЕТИОТИПІВ С ТА Р У ПАЦІЄНТІВ З ХРОНІЧНИМ ОБСТРУКТИВНИМ ЗАХВОРЮВАННЯМ ЛЕГЕНЬ

Буковинський державний медичний університет, м. Чернівці

malkovich@bsmu.edu.ua

У новій версії GOLD 2023 був уточнений та розширений перелік етіологічних факторів, що призводять до розвитку хронічного обструктивного захворювання легень (ХОЗЛ). Виділено шість етіотипів, зокрема, два з них пов'язані з впливом чинників навколишнього середовища: С – вплив активного та пасивного паління, вплив паління на плід при палінні під час вагітності, паління вейпів або електронних цигарок, канабісу; Р – вплив домашніх та промислових поллютантів та поллютантів навколишнього середовища, вдихання диму під час лісових пожеж.

До недавнього часу був недостатньо зрозумілий механізм індукції хронічного запалення при контакті слизових оболонок дихальних шляхів із вищеперерахованими етіотипами ХОЗЛ. Описано кілька локусів у різних хромосомах, мутації яких можуть призводити до різних патофізіологічних процесів, типових для ХОЗЛ. Наприклад, це локус, ідентифікований у хромосомі 19q13, CYP2A6 (цитохром P450 сімейства 2 підсімейства А